

Oświadczenie złożone przez senatora Macieja Grubskiego na 31. posiedzeniu Senatu w dniu 22 kwietnia 2009 r.

Oświadczenie skierowane do ministra obrony narodowej Bogdana Klicha

Od wielu lat Siły Zbrojne RP dążą do osiągnięcia celów przyjętych w ramach negocjacji z NATO, między innymi także w obszarze znajomości języków obcych. Nie tylko jednak realizacja formalnych wymogów, ale przede wszystkim konieczność codziennej współpracy wymusza doskonalenie znajomości języków obcych, w szczególności języka angielskiego.

Realizacja wynegocjowanych celów sprawia trudności, ponieważ systemem doskonalenia musi być objęta duża liczba żołnierzy zawodowych. Funkcjonujące etatowe ośrodki doskonalenia znajomości języków obcych nie są w stanie wykonać tego zadania. W związku z tym znaczna część szkolenia prowadzona jest w ramach umów zawieranych przez jednostki wojskowe z językowymi szkołami prywatnymi. Takie rozwiązanie skutkuje niemożnością weryfikacji oferentów, ponieważ podstawowym wyznacznikiem staje się cena szkolenia; niemożnością utrzymania dobrego poziomu szkolenia; prowadzeniem szkolenia w miejscu pracy, gdzie uczestnicy odrywani są od nauki do wypełniania codziennych obowiązków służbowych; trudnościami w nauczaniu języka dla celów zawodowych, czyli subjęzyka wojskowego.

Siły Zbrojne RP prowadzą szkolenie językowe w ośrodkach szkół wyższych (przede wszystkim na potrzeby dydaktyki akademickiej) i ośrodkach podlegających dowódcom RSZ. Największym wśród ośrodków doskonalenia znajomości języków obcych w resorcie jest Wojskowe Studium Nauczania Języków Obcych (WSNJO) w Łodzi. Studium funkcjonuje w wojskowym systemie doskonalenia znajomości języków obcych od ponad trzydziestu lat. Zajmuje trzy budynki – internatowo-administracyjny, internatowy i szkoleniowy – w kompleksie koszarowym przy ulicy Źródłowej 52. Jeden z tych budynków został oddany w 2004 r. po generalnym remoncie. Organizacyjnie studium podlega dyrektorowi Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wojskowego MON. Zaopatrzenie logistyczne pozostaje w zakresie odpowiedzialności Inspektoratu Wsparcia SZ. W ramach studium od 2002 r. funkcjonuje również Centralna Komisja Egzaminacyjna Języków Obcych MON (CKEJO).

Średni miesięczny koszt pobytu jednego słuchacza – dydaktyka, zakwaterowanie, wyżywienie, koszty administracyjne – kształtuje się na dość niskim poziomie i wyniesie w bieżącym roku około 1 tysiąc 650 zł.

Główne zadania wykonywane przez WSNJO w sferze dydaktycznej to:

- kształcenie językowe dla około dwustu słuchaczy w ramach długoterminowych (pięciomiesięcznych) kursów stacjonarnych języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego;
- prowadzenie krótkoterminowych kursów doskonalących i specjalistycznych w wymiarze od jednego do dwóch miesięcy, między innymi w celu przygotowania kandydatów do pracy na stanowiskach służbowych poza granicami kraju w strukturach NATO oraz dla kandydatów na stanowiska w ataszatach obrony RP;
- organizacja i prowadzenie doraźnych długoterminowych kursów z innych języków obcych, na przykład ukraińskiego, perskiego, dari;
- przygotowanie programowych podstaw procesu dydaktycznego w sferze języków obcych w resorcie obrony narodowej – ramowe programy nauczania.

W sferze egzaminacyjnej CKEJO prowadzi egzaminy resortowe według czteropozomowej normy NATO STANAG 6001 z języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego dla kadry i pracowników cywilnych Sił Zbrojnych RP. CKEJO prowadzi również certyfikację kandydatów kierowanych do służby poza granicami państwa, przygotowuje materiały egzaminacyjne na pokursowe sesje egzaminacyjne z języka angielskiego w całych Siłach Zbrojnych RP, przygotowuje modele egzaminów i teoretyczne podstawy egzaminowania ze znajomości języków obcych w Siłach Zbrojnych RP oraz szkoli nieetatowych członków komisji egzaminacyjnych.

Kompleks koszarowy, w którym znajduje się studium, został stworzony w latach pięćdziesiątych właśnie z przeznaczeniem na specyficzne potrzeby ośrodka dydaktycznego. Istniejące możliwości, po rozwiązaniu instytucji mających tutaj swoją siedzibę w przeszłości, zostały wykorzystane tylko w części. Samo położenie tego koszarowego kompleksu w centrum kraju predestynuje instytucję ulokowaną na jego terenie do wypełniania centralnej roli. Koszary jako celowa inwestycja na potrzeby prowadzenia kursów stacjonarnych dysponują dużą liczbą pomieszczeń internatowych pozwalającą prowadzić kursy stacjonarne. Dysponują możliwością wyżywienia znacznie większej liczby żołnierzy niż ma to miejsce dzisiaj, a także zapleczem rekreacyjno-sportowym oraz dużą powierzchnią parkingów.

Część budynków została przeznaczona na potrzeby WSNJO. Mimo ich częściowej dekapitalizacji, mimo niewielu inwestycji infrastrukturalnych w ostatnich latach na rzecz WSNJO, studium z powodzeniem

spełniało swoją rolę. Cierpiały jednak na tym warunki pracy nauczycieli i warunki socjalno-bytowe słuchaczy kursów językowych, tkwiące jeszcze głęboko w XX wieku. Stosunkowo niewielkie nakłady finansowe pozwoliłyby na celowe wykorzystanie całych koszar. Przydzielenie WSNJO dodatkowych niewykorzystanych pomieszczeń na terenie koszar i środków z przeznaczeniem na infrastrukturę, wzrost zatrudnienia i wyposażenie, pozwoliłoby na rozbudowę potencjału studium i utworzenie Centrum Kształcenia Językowego Wojska Polskiego (CKJ WP) odpowiedniego do rangi Sił Zbrojnych RP w NATO.

Rozpoczęcie remontu wykorzystywanych przez WSNJO budynków – internatowego i szkoleniowego – zostało ujęte w centralnym planie rzeczowym przygotowanym przez Sztab Generalny WP na 2009 r. Wykonanie tych zadań pozwoli na zwiększenie liczby słuchaczy o około 20% oraz na dostosowanie, w zależności od przyznanych środków, wyposażenia sal dydaktycznych i pokoi internatowych do wymogów dnia dzisiejszego.

Opisane przeze mnie działania związane z przekształceniem instytucji w CKJ WP pozwoliłyby na podwojenie liczby szkolonych słuchaczy i rozwinięcie oferty skierowanej do instytucji wojskowych. Pozwoliłyby jednocześnie na:

- celowe wykorzystanie kompleksu koszarowego;
- zwiększenie możliwości centralnego sterowania doskonaleniem językowym;
- odpowiednie i skuteczne wykorzystanie środków, polepszenie naboru słuchaczy i dostosowanie organizacji nauczania do istniejących potrzeb;
- podniesienie jakości szkolenia językowego;
- rozbudowę systemu doskonalenia dla nowo przybyłych żołnierzy zawodowych pozyskanych w ramach profesjonalizacji Sił Zbrojnych;
- obniżenie średnich kosztów szkolenia jednego słuchacza oraz kosztów doskonalenia językowego ponoszonych przez inne instytucje resortu obrony na organizację doraźnych kursów.

Potencjalnie możliwe byłoby również stworzenie oferty skierowanej do innych służb mundurowych, partnerów zagranicznych oraz wykorzystanie CKJ WP jeszcze w trakcie przygotowań Polski do objęcia prezydencji w UE.

Planowane kierunki działania, jakie zostaną podjęte przez komendę studium po realizacji zadań remontowych, niezależnie od ich wymiaru, to:

- stworzenie środowiska e-learningowego i uruchomienie zdalnego systemu doskonalenia znajomości języków obcych poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii informatycznych;
- przejęcie zadań związanych z kompleksowym egzaminowaniem realizowanym dotychczas między innymi przez nieetatowe komisje egzaminacyjne RSZ;
- wdrożenie bardziej elastycznego, trymestralnego systemu kształcenia językowego, pomyślnie realizowanego pilotażowo w latach 2003–2006.

Szanowny Panie Ministrze! Wojskowe Studium Nauczania Języków Obcych w Łodzi jest placówką, która stwarza możliwości skutecznego kształcenia żołnierzy na bardzo wysokim poziomie z zapewnieniem zakwaterowania. Zaprezentowane atuty studium i możliwości jego rozwoju, a także potrzeba szkolenia coraz większej liczby żołnierzy i zmniejszania jednocześnie nakładów finansowych – wymusza to na nas kryzys – dają w mojej ocenie prosty rachunek.

Przeznaczanie ogromnych środków pieniężnych na szkolenie żołnierzy w szkołach prywatnych, które nie daje takich rezultatów, jakich byśmy oczekiwali, oraz nie zaspokaja potrzeb wojska na tym polu, jest tylko rozwiązaniem tymczasowym. Dlatego też zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o dofinansowanie wymienionej inwestycji, która z punktu widzenia zarówno ekonomicznego, jak i przyszłego poziomu wykształcenia żołnierzy warta jest realizacji.

Z poważaniem
Maciej Grubski